Rok I. Jasło dnia 2. Września 1884. Nr. 17.

Nowiny Jasielskie.

DWUTYGODNIK POLITYCZNY.

WYDAWCA I REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY DR. FRANC. KSAW. WIEDIGER.

OGŁOSZENA przyjmuje się po 5 centów od wiersza obejmującego trzecią część szerokości, zaś drobne ogłoszenia z 6 wierszy po 20 ct. za jednorazowe umieszczenie.

Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca.

Prenumerata w miejscu: roczna 2 złr. „ „ półroczna 1 złr. || Prenumerata na prowincyi z przesyłką: rocznie 2 złr. 48 ct. „ „ „ półrocznie 1 złr. 24 ct.

Posiedzenie Rady gminnej

dnia 30 sierpnia 1884.

Posiedzenie zwołane zostało głównie dla omówienia sprawy, czy Rada zgodziłaby się na odstąpienie krajowi budynku koszarowego w Jaśle w razie, jeżeliby Wydział krajowy urządzić chciał u nas zakład apretury, blichu i warsztaty tkackie; jak również dla sprawy zaciągnięcia pożyczki 20.000 złr. aw. z Wydz. kraj. na budowę koszar. Ponieważ do powzięcia uchwały w tych sprawach nie było przepisanego kompletu, przeto, odraczając je, przystąpiła Rada do załatwienia spraw mniejszej wagi.

Prośby Weinbergera o pozwolenie zamieszkania budynku, Rada nie uwzględniła a co do takiej samej prośby p. Karoliny Krajewskiej, poleciła Zwierzchności, aby przedtem komisyjnie rzecz zbadała.

Z powodu prośby p. Aleksandrowicza o pozwolenie na wyrabianie cegły „surówki" w cegielni miejskiej, uchwaliła Rada tymczasowe ceny, oznaczając takowe na 6 złr. za 1000 sztuk surówki a 14 złr. za 1000 sztuk cegły palonej.

Prośbę p. Schmidta o wynagrodzenie i zwrot kosztów za urządzenie ogrodu na „Peperówce," odesłano do poprzedniego zbadania komisyjnego.

Na prośbę m. Kołaczyc o wsparcię dla pogorzelców, uchwaliła Rada dać z cegielni miejskiej 10.000 sztuk cegieł do rozporządzenia komitetowi dla wsparcia pogorzelców w Kołaczycach. Cegła tu wydawaną będzie na miejscu w Jaśle za asygnacyją przewodniczącego komitetu pogorzelców w Kołaczycach.

W końcu na wniosek p. Koralewskiego, a pod przewodnictwem p. Biesiadzkiego, przystąpiła Rada do sprawy obsadzenia prowizorycznie posady rewizora policyi miejskiej. P. Koralewski wystąpił z wnioskiem, reorganizacyjnym co do urzędników miejskich, proponując, aby kasyjerowi p. Rzący powierzyć także sekretarstwo, podnosząc mu za to płacę o 100 złr. rocznie, a prócz tego zamianować kancelistę i rewizora policyi, zniżając temu ostatniemu pensyję na 300 złr. lub 350 złr. aw., tak, że przez kreowanie nowej posady kancelisty, budżet gminny nie będzie powiększony. Wniosek ten miał widocznie na celu zyskanie dla czynności biurowych urzędnika konceptowego, albowiem w istocie, po ustąpieniu p. Schmidta czuć się daje w Magistracie brak zdolnego referenta. Tą potrzebą powodowana Rada, uchwaliła zamianować kancelistą p. Buglewicza, prowizorycznie na rok jeden, pozostawiając mu do pomocy jednego diurnistę, a co do posady rewizora policyi obsadzić takową dopiero wówczas, gdy odpowiednia kwota w budżet przyszłoroczny wstawioną zostanie. Również uchwaliła Rada powierzenie sekretarstwa obecnemu kasyjerowi z podwyższeniem pensyi, jak wnioskodawca proponował.

Przytem objawiło się w gronie Radców zapatrywanie, że funkcyje rewizora policyi może pełnić równie dobrze kapral policyjny, jeżeli nim będzie człowiek więcej wykształcony i rozumiejący służbę policyjną, a to tembardziej, że tego rodzaju urzędnik policyjny nie powinien się nawet zajmować pracą biurową, jak to dotychczas było, lecz ustawicznie winien być na mieście, czuwając nad porządkiem i bezpieczeństwem publicznem.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Korespondencyje.

W jednym z poprzednich numerów „Nowin" była wzmianka o objazdach porzecza Wisłoki przez Sekretarza Rady p. Hermana wspólnie z p. inżynierem Hilbrichtem, celem sporządzenia planów robót melioracyjnych. Wiadomość tę uzupełniam, iż nietylko zwiedzili oni brzegi rzeki Wisłoka, ale także Jasiołki i Lubatówki, z której to czynności, obfity materyał Wydziałowi krajowemu przedłożony będzie temi dniami.

Dojazd kolejowy w Jedliczu zupełnie jest wykończony, zaś w Krośnie i Iwoniczu wybudowano prowizoryczne dojazdy; w Krośnie kosztem powiatu, w Iwoniczu kosztem hr. Załuskiego właściciela Iwonicza, który na

ten cel ofiarował 100 złr. i kilka sztuk drzewa na legary do mostu nad rowem drogi rządowej postawionego.

Niechętni władzom autonomicznym, przypisują winę nieotwarcia ruchu kolejowego, brakowi dojazdów, tymczasem u nas dojazdy wykończone były jeszcze przed otwarciem ruchu kolejowego. Plany i kosztorysy na wybudowanie stałych dojazdów w Krośnie i Iwoniczu od miesiąca przeszło przesłano Wydziałowi krajowemu, a na drugi dojazd w Krośnie i Jedliczu, przedłożono przed 3ma miesiącami sprawozdanie o powziętej przez Radę pow. uchwale, jednak decyzya c. k. Namiestnictwa dotąd zalega w archiwach biur rządowych. Wina zwłoki naturalnie ciążyć będzie u malkotentów autonomicznych, na Wydziale powiatowym.

W powiecie krośnieńskim wszystkie tak zwane śpichlerze gromadzkie, zamienione zostały na kasy pożyczkowe gminne, które w całym powiecie z wyjątkiem kilku kas górskich, wzorowo się rozwijają. Kancelista Wydziału p. Kozłowski, ze znajomością rzeczy przeprowadza obliczania funduszów tych kas, już to sam, już z Delegatami Wydziału; niemniej częste rewizye w tych mianowicie miejscowościach, w których wiadome jest, łatwe wkradanie się nieładu.

W 75 gminach powiatu, wynosił kapitał zakładowy kas pożyczkowych gminnych 26.878 złr. 88 ct. zaś z końcem roku 1882 wynosił majątek własny tych kas 65.974 złr. 99 ct.; sporządzenie wykazu przyrostów za rok 1883 jest właśnie w toku, nie mogło zaś dotąd być dokonane, ponieważ zachodziła potrzeba sprawdzenia kilku rachunków przez komisye na miejsce wydelegowane.

Sprawa nadzorowania dróg powiatowych i gminnych w powiecie tutejszym, ciąży na p. Waleryanie Stawiarskim z Jedlicza'i Sekretarzu Wydziału. P. Stawiarski jako młody Referent dla spraw drogowych, objął tę czynność po śp. Łukasiewiczu, i stara się ile możności godnie wstępować ślady tego nieodżałowanej pamięci męża, bo niezmordowanie, po kilka razy do roku zwiedza ważniejsze drogi gminne i powiatowe wraz z Sekretarzem a skutek tych wizytacyi dróg według nabytego doświadczenia, jest o wiele korzystniejszy, aniżeli wydawanie rozporządzeń, nakładanie kar, lub wstawianie egzekucyi, czego dowodem, iż w powiecie tutejszym w roku bież. ani jednej gminie egzekucyi nie wstawiono.

Z Niepli. W gminie tej od wielu lat istnieje kasa gminna, która znacznym już rozporządza kapitałem. Lecz, jak w każdej instytucyi, gdzie nie ma dozoru, muszą się wkradać nieporządki. Manipulacyja kasowa odbywa się w ten sposób, że pożyczający otrzymuje kartę z pieczęcią gminną. Przy uiszczaniu tygodniowej raty wybija się pieczęć na tej karcie, pisarz bierze pieniądze, lecz ich nigdzie nie zapisuje. Oszczędności budżetowe wpływają także do kasy gminnej, lecz takowe nie są w ewidencyi, pieniędzy zaoszczędzonych w kasie odszukać nie można.

Zdałoby się przecie wglądnąć w gospodarkę tutejszej kasy, a znalazłoby się wiele do naprawy. *Od dziesięciu lat prawie kasa tutejsza nie była lustrowaną! *)* A co się dzieje z odbiorem podatków, tego chyba nikt nie dojdzie!

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Otwarcie kolei transwersalnej linii Grybów - Zagórz, nastąpiło dnia 20 sierpnia br. bez żadnych uroczystości. Stacyja Jasielska zagrożoną była zamknięciem, z powodu braku drogi dojazdowej. Dzięki jednak energii p. burmistrza, prowizoryczna droga dojazdowa stanęła w dniach kilku, tak, że w dniu otwarcia jedynie pierwszy pociąg był dla nas niedostępnym. Już w południe jednak, na prośbę p. burmistrza stacyja przez przybyłą komisyję kolejową została otwartą na użytek publiczny dla osób i towarów. Na budowę prowizorycznej drogi dojazdowej asygnowała Rada gminna 100 złr., Wydział Rady powiatowej 200 złr., koszt jednak będzie znaczniejszy. Kierunek stałej drogi oznaczy dopiero ministerstwo handlu, gdzie sprawa ta obecnie się znajduje.

Dworzec kolejowy jasielski, jest jednym z większych i ozdobiony krytą werandą. Stał się on ulubionym miejscem przechadzki mieszkańców Jasła, którzy licznie gromadzą się, zwłaszcza przed przybyciem wieczornego pociągu z Zagórza. Umeblowanie sal jest ładne a przytem trwałe, szkoda tylko, że na co spojrzeć, wszystko pochodzi z Wiednia. Przemysł krajowy i nasi rękodzielnicy nic nie dostarczyli i nieodnieśli żadnej korzyści. Wagony kolejowe są najnowszej konstrukcyi, salonowe z dwoma wejściami z tylnej strony, przez które dostaje się do wąskiego korytarza po jednej stronie wagonu ciągnącego się, a z tego dopiero do gabinetów każdy na 8 osób przeznaczony.

Korytarze w wagonach zdają nam się trochę za wąskie, nie obliczone widocznie na ludzi korpulentnych, którym przejście do gabinetu sprawi wiele trudności, a nawet mogą się znaleść „w położeniu bez wyjścia." W każdym wagonie są wentylatory, sygnały, a nadto coś, o czem się wyraźnie nie wspomina.

Dar. Naj. Pan udzielił z prywatnej szkatuły na pogorzelców miasta Kołaczyc kwotę 1000 złr. aw.

Posiedzenie Rady powiatowej jasielskiej odbędzie się dnia 6 września br.

Rampy kolejowe zbyt wcześnie są zamykane przed nadejściem pociągu. Byliśmy sami świadkami, jak w niedzielę dnia 25 bm. jadący od strony Dębowca ku Jasłu gościńcem rządowym, wyczekiwać musieli 25 minut, zanim nadszedł pociąg i komunikacyja była przywróconą.

Mniejsza jeszcze o to, jeżeli ktoś jadący spacerem zmuszony jest na tak długie czekanie niezbyt przyjemne, lecz co ważniejsza,

---

*) Trudno temu uwierzyć i dlatego wiadomość tę, podajemy z zastrzeżeniem.

że zamykanie ramp jest znaczną przeszkodą dla gospodarzy wiejskich, którzy ponoszą przez to znaczne straty, przy wywłaszczeniu gruntów wcale nieuwzględnione, lub też w bagatelnej kwocie im wynagrodzone. Dyrekcyja kolejowa powinna w to wglądnąć i niedogodnościom tym zapobiedz.

Ruch pocztowy na kolei transwersalnej. Dyrekcya poczt ogłasza: Z dniem 1 września br. rozpocznie się transport przesyłek pocztowych na przestrzeni kolei transwersalnej Zagórz-Grybów pociągami Nr. 104 | 203 i 106 | 205 w kierunku z Grybowa do Zagórza, a Nr. 202 | 101 i 206 | 105 w kierunku z Zagórza do Grybowa.

Konduktorzy pocztowi przy tych pociągach, obowiązani będą podczas przystanków na stacyjach przyjmować listy niepolecone, oddane im przez publiczność za pośrednictwem posłańców pocztowych lub funkcyjonaryjuszy kolejowych.

Ruch wozów pocztowych (dyliżansów) między Grybowem a Jasłem, jakoteż na przestrzeni Krosno-Iwonicz ustaje z końcem sierpnia br.

Spółka handlu skór w Sanoku zawiązaną została w tych czasach. Prezesem Rady nadzorczej tej spółki jest Dr. Aleksander Iskrzycki.

Straż ogniowa jasielska otrzymała na rzecz swoją od Towarzystwa wzaj. ubezp. w Krakowie kwotę 40 złr. aw. na reparacyję rekwizytów, uszkodzonych przy pożarze Kołaczyc i za chętny ratunek.

Kółko amatorów z inteligencyi jasielskiej, zamierza w połowie miesiąca września br. urządzić przedstawienie teatralne na rzecz pogorzelców Kołaczyc. Zamiar ten musimy z góry pochwalić i zachęcić do urzeczywistnienia. Składki, które dotychczas na tych nieszczęśliwych wpłynęły, są zbyt małe i ani w setnej części nie wynagrodzą im straconego mienia. Dlatego też starać się winniśmy rozbudzić ponownie zapał do ofiarności i nową ofiarą zapisać się w wdzięcznej pamięci mieszczan kołaczyckich.

Wydział Rady pow. jasielskiej na posiedzeniu z d. 23 sierpnia br., uchwalił zaprenumerować po 10 egzemplarzy z Wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie, i w tym celu odniósł się do tut. Towarzystwa oświaty ludowej z prośbą o zawiadomienie, gdzie i komu dziełka te mają być rozsyłane, aby przyniosły pożytek.

Dziatki jasielskie, przeważnie adepci szkół normalnych, urządziły przedstawienie teatralne na rzecz pogorzelców Kołaczyc. Malcy wybrali sobie, może niezbyt właściwie, „Kościuszkę pod Racławicami,“ i popisywali się wobec uradowanych rodziców maszerując po scenie, strzelając i śpiewając piosnki patryotyczne. Wspominamy o tem dlatego, że z tej dziecinnej zabawki zebrano 22 złr. aw., które odesłano nieszczęśliwym pogorzelcom Kołaczyc.

Zaliczki na zasiewy jesienne uchwaliło rozdać c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Z funduszu ogólnego, pow. jasielski otrzyma 4000 złr. aw. Suma ta rozdzieloną będzie przez c. k. Starostwo, wspólnie z delegatem Wydziału krajowego, na którego zaproszono W. P. Kotarskiego Prezesa Rady powiatowej. Udzielone zaliczki będą bezprocentowe i winny być zwrócone w sześciu rocznych ratach licząc od 1 Stycznia 1886. Fundusz krajowy przyjął za takowe odpowiedzialność i dlatego, wedle okoliczności, może być żądane zabezpieczenie od biorących zaliczkę a to nawet hipoteczne.

Czynności jednak prawne ztąd wynikające, wolne są od stempla. Przy ściąganiu zaliczek będzie miała miejsce egzekucya polityczna. Prócz tego na roboty około dróg gminnych, celem przysporzenia zarobku ludności powodzią dotkniętej, otrzymało tut. Starostwo asygnatę na 4000 złr. i 2000 złr. z tem jednak wyraźnem zastrzeżeniem, że jeżeliby zarobek w okolicy był łatwym, wstrzymać się należy z użyciem tych sum, aż do dalszego rozporządzenia, i że kwoty te przeznaczone są jedynie na robociznę, nie zaś na materyał drogowy. W celu bliższego oznaczenia robót na drogach gminnych wykonać się mających i obliczenia kosztów, porozumie się c. k. Starostwo z tut. Wydziałem powiatowym.

Przełożenie gościńca rząd. Dukielskiego przy rampie kolejowej, okaże się niezbędném, jeżeli ministerstwo zadecyduje drogę dojazdową kolejową od tego gościńca, nie zaś drogę przez Radę powiatową uchwaloną. Już przy debatach w Radzie pow. nad drogą dojazdową, głównie to zarzucano proponowanemu pierwotnie dojazdowi, że gościniec Dukielski przy rampie kolejowej posiada znaczny spadek i możliwe jest ztąd niebezpieczeństwo dla życia przejeżdżających. Dotychczasowe przełożenie gościńca jest nie wystarczające, bo nie uchylające spadku i dlatego najwłaściwszem byłoby poprowadzenie gościńca, serpentyną u spodu góry, na której stoi prochownia, od strony zachodniej.

Na przełożenie gościńców rządowych kraj ofiarował 100tys. złr. aw., mamy zatem prawo domagać się, aby za nasze pieniądze przełożenie gościńca było odpowiednie i dlatego spodziewamy się, że Wydział powiatowy poczyni stosowne kroki w tej sprawie.

Nauczyciel rolnictwa p. Jan Górski, specyjalista do uprawy i wyprawy lnu, wydelegowany będzie przez komitet Towarzystwa gospodarczego we Lwowie i zwiedzi te miejscowości, gdzie za pośrednictwem Towarzystwa sprowadzono do siewu na wiosnę len rygski. Zarząd kółek rolniczych wskazał 13 kółek rolniczych, do których p. Górski przyjedzie, między innemi wymienione jest kółko rolnicze w Warzycach. Instruktor ten płatny jest z funduszu ministerstwa rolnictwa, a nawet koszta podróży sam ponosi, nauka zatem uprawy lnu nie pociągnie za sobą żadnych kosztów ze strony gminy lub kółek rolniczych.

Dr. Tadeusz Rutowski, refent dla spraw przemysłu krajowego w Wydziale krajowym, bawił w tych dniach w Dębowcu w sprawie zorganizowania spółki tkackiej. Przejeżdżając przez Jasło, na zaproszenie p. Burmistrza, zwiedził dawniejsze zabudowania koszarowe, celem przekonania się o ile takowe mogą być przydatne do pomieszczenia zakładu apreturowego, blicharni i warsztatów tkackich. Naszem zdaniem budynek ten jest ze wszechmiar odpowiedni na pomieszczenie tego rodzaju zakładu a jest tak obszerny, że mógłby jeszcze pomieścić niższą szkołę rolniczą. Dążyć powinniśmy do tego, aby zakład ten u nas powstał, na czem miasto nasze niewątpliwie skorzysta.

Głos tarnowski, ze swą siostrzycą Gazetą tarnowską, wydawszy ostatni jęk do swych zalegających z przedpłatą prenumeratorów . . spoczęły w grobie!

Niech im będą lekkie te wszystkie niegramatyczności i niedorzeczności stylistyczne i loiczne, jakie w ciągu krótkiego, bo kilkumiesięcznego żywota wydrukowały!

Dalszy ciąg składek na pogorzelców Kołaczyc. Złożyli w c. k. Starostwie: P. Süsel Schmindling 10 złr., gmina Krajowice, która sama tego roku dotknięta była powodzią 12 złr., urząd parafialny gr. kat. w Przemyślu płótno i 8 złr. 14 ct. aw.,

gmina Skołyszyn 33 złr., WP. Starosta Gabryszewski z koncertu odbytego w Szczawnicy czysty dochód 66 złr., gmina Kalembina 5 złr. 10 ct., gmina Kożuchów 2 złr. 63 ct., gmina Sądkowa 1 złr. 50 ct., Starostwo w Krośnie ze składek między urzędnikami 17 złr. 50 ct., pp. Alojzy Fuchs inżynier i Wesper przeds. kol. z wygranego zakładu 1 złr. 40 ct., gmina Brzyszczki 2 złr. 92 ct., gmina Różanka 2 złr., gmina Lisów 1 złr. 85 ct., gmina Łęki 4 złr. 40 ct., gmina Gąsówka 94 ct., gmina Szebnie 1 złr. 80 ct., pp. F. W. i A. F. urzęd. przedsieb. bud. kol. w Jaśle kwotę 15 złr.

Sprostowanie. W sumie 361 złr. aw. uzyskanej z koncertu i loterzi na rzecz pogrzelców Kołaczyc, mieści się także kwota 10 złr. aw., jako naddatek przez W. p. Seweryna Stawiarskiego z Jedlicza złożona.

Z komitetu loteryjnego „Przytuliska Polskiego" w Wiedniu, otrzymujemy następującą odezwę:

Rodacy! jak Wam wiadomo już z odezw naszych rozsyłanych po kraju, urządza Stowarzyszenie „Przytulisko polski" we Wiedniu loteryę fantową. — Początkowo przeznaczony był dochód z tejże tylko na korzyść samego Stowarzyszenia, lecz gdy nas wieść doszła o powodzi w Galicyi, postanowiliśmy znaczną część dochodu poświęcić powodzianom, a resztę obrócić na pierwotny cel. — Ażeby zadanie wytknięte tem pomyślniej przeprowadzić, udaliśmy się w pierwszej linii do naszych artystów — malarzy i rzeźbiarzy — prosząc ich o poparcie naszych zamiarów, a ci w swej ofiarności nie omieszkali poprzysyłać nam prace swego talentu jako wygrane dla naszej loteryi; i nawet z innych sfer otrzymaliśmy dary, które jakkolwiek skromne o tyle więcej mają wartości, że są po największej części własnej pracy. Gdy jednak to wszystko jeszcze za mało do skutecznego przeprowadzenia przedsięwzięcia, zwłaszcza gdy ustanowiliśmy normę, że każdy 5-ty los wygrywa, zwracamy się do Was, zacni ziomkowie; raczcie mieć wzgląd na nasze cele, na doniosłość i ważność takiego Stowarzyszenia jakiem jest „Przytulisko polskie" na obczyźnie, i popierajcie nasze dzieło, już to przysyłając łaskawie dary jako fanty, już to rozbierając losy naszej loteryi.

Wszelkie przesyłki i zamówienia na losy (cena jednego losu 50 ct.) prosimy adresować do podpisanego komitetu.

Komitet loteryjny
Wien, I., Hohenstaufengasse Nr. 4.

Drukiem L. D. Stœgera w Jaśle 1884 r.